

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z

Nr 458
LUBUSKIE

1. Obiekt 41/2

MAGAZYN ZBOŻOWY

(dec. ARSENAŁ)

2. Czas powstania

1. poł. XIX w.

3. Miejscowość

DOBIEGNIEW

4. Adres ul. Szpitalna 1
73-250 Dobiegniew

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo gorzowskie

gmina Dobiegniew

pow. STRZELCE-DREZDENO

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Dubbegnek, Dubegniewe,
Waldinborg, Woldenberg

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo zielonogórskie

powiat Strzelce Krajeńskie

8. Właściciel i jego adres
Agencja Własności Rolnej
Skarbu Państwa, 66-400 Gorzów W.
ul. Jagiellończyka 8

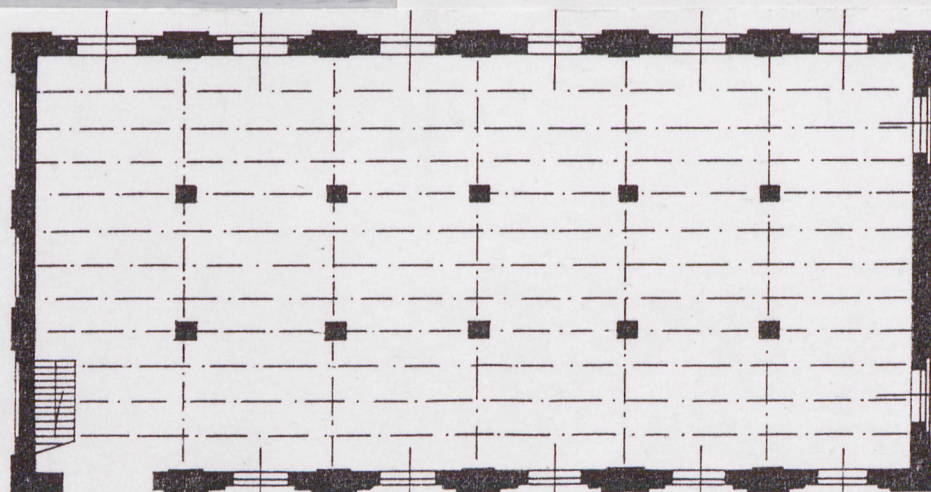
9. Użytkownik i jego adres
AGRO-KRAJ Sp. z o.o.
Rolewice k/Dobiegniewa
nr kodu poczt. 73-250

10. Rejestr zabytków

Nr 204

W 391/A

15.04.1964
data 7.12.1976 r.

2400

2 4 6 m

Sytuacja

Zespół pofolwarczny, w obrębie którego wzniesiony jest opisywany budynek, znajduje się w południowo-zachodniej części Dobiegniewa. Jego teren ograniczony jest od strony południowo-wschodniej parkiem pocmentarnym, a od strony północno-wschodniej ulicą Szpitalną. Inwentaryzowany magazyn zbożowy znajduje się na południowo-zachodnim krańcu dawnego folwarku, w odległości ca 200 m na południowy-zachód od kościoła parafialnego. Od strony południowo-wschodniej magazyn styka się z dwukondygnacyjnym budynkiem mieszkalnym (2. poł. XIX w.) a od strony północno-zachodniej ze współczesną wiatą. Obiekt wzniesiony jest na płaskim terenie, łagodnie wznoszącym się w kierunku południowo-zachodnim.

Materiał, technika, konstrukcja

Posadowienie - obiekt osadzony na kamiennych ławach fundamentowych (głębokość osadzenia nie rozpoznana, najprawdopodobniej nie przekraczająca ca 250 cm). Podmurówka, tworząca wyodrębniony architektonicznie cokół budynku, murowana z cegły ceramicznej na zaprawie wapiennej, tynkowana i pomalowana (za wyjątkiem elewacji południowo-zachodniej) na brunatno. Wysokość cokołu do 110 cm ponad poziom gruntu.

Ściany obwodowe murowane z cegły ceramicznej (o wymiarach nieco większych od uznawanych obecnie za standarowe) wyrabianej niemechanicznie; wiązani muru wozówkowo-główkowe, krzyżowe. Zewnętrzne powierzchnie ścian wyprawione gładkimi wapienno-glinianymi tynkami, pomalowanymi farbą wapienno-emulsyjną na biało. Grubość ścian obwodowych ca 50 cm.

Więźba dachowa obiektu niedostępna. Wg informacji uzyskanych od mieszkańców sąsiedniej posesji (a uprzednio pracowników gospodarstwa) w budynku występuje krokwiowo-jętkowy ustrój konstrukcyjny dachu; jętki rozmieszczone w dwóch poziomach. Więzary usztywniają spiętrzone podpory stolcowe oraz zastrzały wzmacniające stojce bocznych (dolnych) ścian stolcowych. Elementy więźby dachowej

c.d. wkładka nr 1

Inwentaryzowany magazyn zbożowy wzniesiony został najprawdopodobniej w pierwszej połowie XIX w. (charakter materiału budowlanego i ukształtowanie szczytów dachu sugerują nawet, że były to pierwsze lata tego wieku). Obiekt wchodził w skład dobiegniewskiego majątku miejskiego (lub co jest mniej prawdopodobne - domenalnego) założonego najprawdopodobniej w wieku XVIII w. Władzę w mieście już od XVI w. sprawował patrycjat, zaś w skład rady miejskiej wchodziłi również przedstawiciele rodzin szlacheckich. Miasteczko w XVIII i pierwszej połowie XIX w. miało charakter rolniczy.

Po II wojnie światowej obiekt - podobnie jak pozostałe budynki pofolwarczne - wchodził w skład miejscowego PGR-u. Od około dwóch lat budynek jest nieużytkowany.

W sensie architektonicznym budynek nawiązuje do typowych form budownictwa folwarcznego wieku

c. d. wkładka nr 1

14. Kubatura ca 2300 m ³	15. Powierzchnia użytkowa ca 500 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne magazyn zbożowy	17. Użytkowanie obecne obiekt nieużytkowany
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja Po II wojnie światowej w latach 60-tych stropy wzmocniono stalowymi podciągami i przełożono pokrycie dachu. W latach 70-tych wymieniono zewnętrzną stolarkę drzwiową.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Ogólny stan zachowania obiektu dobry, nie wykazujący zagrożeń konstrukcyjnych. Nieznaczne ubytki tynków zewnętrznych i pobiałły. Korozja powierzchniowa krat zabezpieczających okna. Drobne uszkodzenia mechaniczne stolarki drzwiowej. Nieznaczne zawilgocenie ścian obwodowych.	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Obiekt w rejestrze zabytków architektury i budownictwa woj. gorzowskiego. Zachowaniu w niezmienionym stanie winna pozostać bryła obiektu oraz ogólna kompozycja architektoniczna elewacji .	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Biblioteka

E. Keyser, Deutsches Stadtebuch, Bd. I Nordostdeutschland, Berlin 1939.

F. W. A. Bratring, Statistisch-topographische Beschreibung der gesamten Mark Brandenburg, Band III, Berlin 1809.

S. Kowalski, Zabytki Środkowego Nadodrza, Zielona Góra 1976.

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

Reprodukcja mapy topograficznej miasta z lat 90-tych XIX w. wg negatywu z Prac. Fot. PKZ S. A. Szczecin

24. Uwagi różne

Karta ewid. A i m 516

25. Opracował

tekst mgr Cezary Nowakowski, BSiDK Sz-n, grudzień 1995 r.
imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki mgr C. Nowakowski, BSiDK Sz-n, grudzień 1995 r.
imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. mgr C. Nowakowski, BSiDK Sz-n, grudzień 1995 r.
imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów WKZ Gorzów Wlkp.

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

Państw. Służba Ochrony Zabytków
ODDZIAŁ WOJEWÓDZKI
ul. Jachłanówka 8
6 zów Wlkp.
tel./fax 223-612, 215-295

[Signature]
mgr Władysław Czerwinski
196/02/04

3 wkładki szczegółowe

27. Załączniki

1. Miejscowość D O B I E G N I E W	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) MAGAZYN ZBOŻOWY	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub uzupełnienia) tekst, sytuacja, fotografie
---------------------------------------	---	--

c. d. rubr. nr 12 - XIX (ukształtowanie bryły, wielokondygnacyjowość, pierwotne usytuowanie wejścia) charakterystycznych dla magazynów zbożowych (spichlerzy). W zakresie stylistyki elewacji widoczny wpływ form neoklasycystycznych (pilastry, blendy szczytów dachu).

c. d. rubr. nr 13 - obrobione od topora; przekroje użytego do konstrukcji materiału dość znaczne.

Pokrycie dachu stanowi ceramiczna karpiówka, ułożona "w koronkę"; kalenica zabezpieczona ceramicznymi gąsiorami.

Okna - otwory okienne w formie leżących prostokątów (stosunek szerokości do wysokości jak ca 3:1). Okna I i II kondygnacji położone są w obrębie wspólnych, prostokątnych i płytkich nisz, rozdzielonych pilastrami. Okna trzyskrzydłowe, krosnowe, wtórne; drewniane ramy osadzone w węgarach ścian. Od zewnątrz okna zabezpieczone są żelaznymi "rakami" lub wtórnymi kratami z prętów stalowych. Niewykluczone, że pierwotnie otwory okienne miały inny kształt.

Drzwi - pierwotnie jedyne wejście do wnętrza obiektu umieszczone było na osi elewacji północno-zachodniej; zostało ono - po 1945 r. - zamurowane (pozostało po nim jedynie nadświetle). Obecnie prostokątny, szeroki otwór wrót przepruty jest asymetrycznie w ścianie północno-wschodniej (po stronie wschodniej). Zawieszone są tutaj dwuskrzydłowe wrota spągowe (deski nabijane w jodełkę), dwuwarstwowe, na zawiasach hakowo-pasowych.

Podłogi - w obrębie pomieszczenia I kondygnacji posadzka betonowa, na drugiej kondygnacji i poddaszu drewniane podłogi deskowe.

Stropy drewniane, belkowe, nagie, pierwotnie wzmocnione drewnianymi podciągami, obecnie podciągami stylowymi, ułożonymi na murowanych z cegły filarach.

Schody zapewniające komunikację pomiędzy kondygnacjami oraz II kondygnacją i poddaszem jednobiegowe, drewniane, policzkowe, obudowane deskowymi klatkami schodowymi.

Rzut

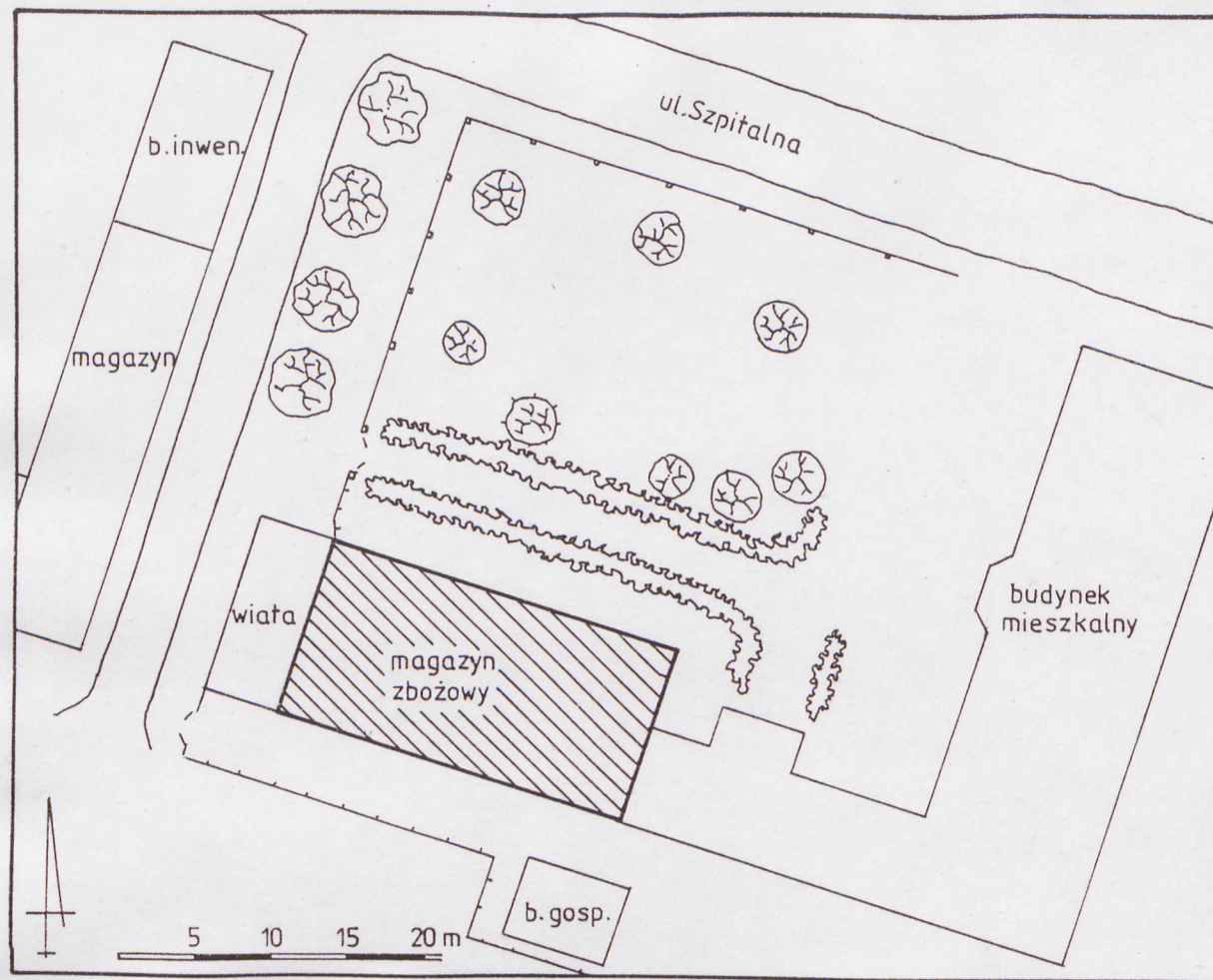
Magazyn zbożowy założony został na planie prostokąta o wymiarach 2400 x 1200 cm, zorientowanego na osi NWW - SEE.

Wkładkę założył: mgr Cezary Nowakowski, BSiDK Szczecin, grudzień 95

c. d. wkładka nr 2

Miejsce przechowywania negatywów : WKZ Gorzów Wlkp.....
BSiDK Szczecin, ul. Jagiełły 9a/11, 70-260 Szczecin

Wzór ODZ 1978 r.

1. Miejscowość DOBIEGNIEW	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) MAGAZYN ZBOŻOWY	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub uzupełnienia) tekst, fotografie
------------------------------	---	--

c.d. rubr. nr 13 - **Pierwotnie** front budynku zwrócony był w kierunku północno-zachodnim, ku brukowanej drodze dojazdowej. Właśnie w obrębie północno-zachodniej ściany szczytowej - na osi - usytuowane było jedyne wejście do wnętrza obiektu. Po dostawieniu wiaty wejście to zostało zamurowane; przepruto natomiast wrota w północno-wschodniej ścianie długiej w miejscu skrajnego okna wschodniego.

Bryła

Magazyn zbożowy ma formę leżącego prostopadłościanu, nakrytego wysokim dachem dwuspadowym. Wysokość całkowita budynku ok. 1250 cm; stosunek wysokości ścian do wysokości dachu jak ca 5 : 6. Opisywany obiekt jest budynkiem dwukondygnacyjnym (wysokość pomieszczeń użytkowych I i II kondygnacji po ca 250 cm), podpiwniczonym (wysokość piwnicy nakrytej ceramicznym sklepieniem kolebkowym ca 260 cm), posiadającym przestronne, pierwotnie wykorzystywane na cele składowe, poddasze.

Elewacje

Kompozycja architektoniczna budynku oparta na osiowym rozmieszczeniu przepruć okiennych i drzwiowych (elewacje długie 6-osiove), podkreślonym rytmem płaskich, prostokątnych nisz obejmujących otwory okienne I i II kondygnacji oraz silnie spłaszczonymi pilastrami. W układzie horyzontalnym elementami kształtującymi kompozycję elewacji są : cokół budynku (wtórnie podkreślony pomalowaniem na brunatno), linie wyznaczone przez podokienniki i nadproża otworów okiennych rozmieszczonych w dwóch kondygnacjach oraz profilowany, masywny gzyms podokapowy. W szczytach dachu zwracają uwagę półkoliste blendy, ujęte uskokowym obramieniem (pierwotnie były to najprawdopodobniej wyłazy, służące do transportu większych kubaturowo towarów). Elewacje obiektu wyprawione są gładkimi tynkami, utrzymanymi w kolorze białym.

Wnętrze - w obrębie każdej z dwu kondygnacji oraz poddasze brak podziałów pionowych. Jednoprzestrzenność pomieszczeń składowych to jedna z podstawowych cech budynków przeznaczonych do przechowywania ziarna.

Instalacje: elektryczna, odgromowa.

c. d. wkładka nr 3

Wkładkę założył: mgr. Cezary Nowakowski, BSiDK Szczecin, grudzień 1995

Miejsce przechowywania negatywów : WKZ Gorzów Wlkp.
BSiDK Szczecin, ul. Jagiełły 9a/11, 70-260 Szczecin

Wzór ODZ 1978 r.

3.

4.

5.

1. Miejscowość D O B I E G N I E W	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) MAGAZYN ZBOŻOWY	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub uzupełnienia) spis fotografii, fotografie
---------------------------------------	---	--

Spis fotografii:

1. Elewacja północno-wschodnia
2. Elewacja południowo-wschodnia
3. Elewacja południowo-zachodnia
4. Widok budynku od strony zachodniej
5. Wrota w ścianie północno-wschodniej
6. Okno w ścianie północno-wschodniej
7. Fragment wnętrza pierwszej kondygnacji

Wkładkę założył: ..mgr. Cezary Nowakowski, BSiDK Szczecin, grudzień 1995 r.

Miejsce przechowywania negatywów : ..WKZ Gorzów Wlkp.....
BSiDK Szczecin, ul. Jagiełły 9a/11, 70-260 Szczecin

Wzór ODZ 1978 r.

6.

7.